

Præst eller advokat ?

overvejelse for samlever, der ønsker at sikre hinanden ved død

Når man lever sammen uden at være gift, kaldes man for "papirløst samlevende" – hvilket er meget lidt dækkende, fordi dansk lovgivning er baseret på, at par lever i ægteskab. Så de, der vælger at leve *uden* at være gift, skal i langt højere grad være opmærksomme på, om tingene er og bliver, som man ønsker det. Og ofte er "de papirløse" nødt til at udfærdige langt flere papirer end de, der lever med papiret (vielsesattesten).

Ved dødsfald arver den ugifte samlevende *ingenting*. Man hører af og til, at en samlever arver, hvis man har boet sammen et vist antal år, men *det passer ikke*. Samleveren arver ingenting. Selv om de har levet sammen i 40 år. Og det er jo fint, hvis det er sådan, man vil have det, - men hvis du ønsker, at din samlever skal arve noget, skal I lave et testamente. Eller I kan gifte jer, for en ægtefælle har jo automatisk arveret.

Når en ugift samlevende dør uden at have oprettet testamente, kan det have ubehagelige konsekvenser (ud over sorgen over at miste sin nærmeste). De har måske to børn og bor i et hus, som de har købt i fællesskab. Den efterladte skal så købe afdødes del af huset og eventuelle andre aktiver, for at børnenes arv kan placeres i en forvaltningsafdeling, til de bliver myndige. Og selv om det skulle være muligt for den efterladte at købe huset, er det jo stadig en udfordring for den efterladte at betale alting med kun sin egen indtægt. Hvis den afdøde papirløst samlevende har villet og husket at oprette papir derom, kan den efterladte modtage pensions- og/eller livsforsikringsbeløb, men ellers vil også disse beløb tilfalde "nærmeste pårørende", som er afdødes børn, medmindre pensionen/begunstigelsen er oprettet efter 1. januar 2008.

Det ville i højere grad "gå af sig selv", hvis parret var gift. Den efterladte ville arve halvdelen (medmindre der var lavet testamente om, at det skulle være mere/mindre), få muligheden for at sidde i uskiftet bo og ville få udbetalt pensioner og forsikringer, medmindre andet var bestemt.

Når ugifte samlevende kommer til mig for at oprette testamente, er de allerede klar over en del af disse ting og foretrækker stadig at leve "papirløst". Men – når de så hører, at der også er betydelig forskel på, hvad man skal betale i boafgift (arveafgift), om man er gift eller ej, kommer nogen i tvivl, om de måske skulle være gået til præsten frem for advokaten. For ægtefæller betaler ingenting (0 %) i boafgift, mens samlever betaler 15 %. Medmindre de har boet sammen i mindre end 2 år, for så skal de betale yderligere 25 % i tillægsafgift. Og der betales afgifter af både arv, livsforsikringsbeløb samt beløb, der måtte komme til udbetaling fra kapitalpensioner mv.

Når man regner på det, kunne man holde fint bryllup for det beløb, som man vil komme til at betale i afgifter, hvis man ikke bliver gift.

Så på dette punkt ender vi ofte ud med, at vi laver et testamente, som også skal gælde, hvis/når parret bliver gift (fordi mange finder det noget uromantisk at spadsere direkte fra advokaten til rådhuset eller præsten). De fleste ønsker, at den anden skal arve mest muligt i tilfælde af død, og det kan man skrive, så det gælder både med og uden ægteskab. Men afgiftsfri bliver de først, når de har en vielsesattest.

Ydermere er ægtefæller i arveloven tillagt en lang række særlige rettigheder, som kun gælder ægtefæller. Herunder har en ægtefælle altid ret til at udtage værdier for op til 680.000 kr. (beløbet reguleres hvert år), uanset om nogle tvangsarvinger derved ikke modtager arv.

Nogle papirløse par foretrækker at undgå ægteskabet for ikke at få fælleseje og økonomiske bindinger. Dette kan imødegås ved at lave ægtepagt om særeje, således at "hver tager sit", hvis man beslutter at gå fra hinanden.

Så – ugifte samlevende – måske er der både romantisk, praktisk og økonomisk grund til at købe en dusk blomster og kridte knæene til ægteskab ?

Men kig gerne forbi en advokat først for at få nærmere orientering om mulighederne for at indrette jeres formueforhold, så de bliver, som I ønsker det, i ægteskabet.